

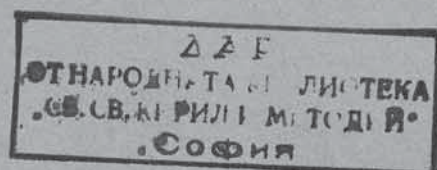
ИЛЮСТРАЦИЯ ИЛИНДЕНЪ

ИЗДАНИЕ НА ИЛИНДЕНСКАТА
ОРГАНИЗАЦИЯ

Съдържание:

1. † Несторъ Ивановъ — отъ Анг. Диамандиевъ.
2. Градъ Крушово и борбитъ му за свобода — отъ Н. Кировъ Майски.
3. Отчетъ за дейността на Ржководното тѣло на Илинденската организация за времето отъ 1. X. 1933 г. до 1. X. 1934 г.

Ржководното тѣло на Илинденската организация съобщава, че на 30. VIII. и 4. X. т. г. починаха дружественитѣ членове Иванъ Димовъ въ Плѣвень и Георги К. Бѣловеждевъ въ Пловдивъ, които по списъка на починалитѣ до сега илинденци сж № № 125 и 126.

ИЛЮСТРАЦИЯ ИЗ ИЗИДЕНЪ

Редакторъ: ХРИСТО ШАЛДЕВЪ

Редакция и администрация: ул. „Солунъ“, № 54, телеф. 19-32

Годишенъ абонаментъ за Царството — 120 лв., за Европа — 200 лв., за Америка — 2 долара. Отдѣленъ брой 15 лв.

† Несторъ Ивановъ

Несторъ Ивановъ е роденъ презъ юний 1871 година въ столицата на южна Тракия — епичния за българското оржие гр. *Одринъ*, въ махлата Каикъ и е синъ на Иванаки калфа, — срѣдна ржка човѣкъ, но родолюбивъ и фанатикъ българинъ, притежаващъ всички качества на голѣмъ патриотъ, за които му качества и добри дѣла българското население винаги го избираше за членъ на епархийския съветъ при Одринската българска митрополия.

Единственното желание и възжелена мечта на Иванаки калфа бѣше да възпита своя *Несторъ* и да култивира у него патриотиченъ духъ и родолюбие, да обича своя народъ и, когато стане нужда, да жертвува себе си за него.

Несторъ завърши основното си и прогимназиално образование въ гр. Одринъ презъ 1883/4 учебна година, а V-и класъ — въ София презъ 1885/86 година.

Още като ученикъ въ одринската прогимназия Несторъ бѣше си набавилъ здраво патриотическо чувство: съчиненията на Л. Каравелова, на Раковски, на Ботева, записките на З. Стоянова, Ст. Заимова и др., откъслечи отъ които четеше предъ своите другари-върстници съ голѣмъ ентузиазъмъ и разказваше съ патосъ съдържанието имъ на окръжаващите го негови другари. Когато разправяше за подвизите на героите, описани въ тѣзи книги, често пѣти той въздъхваше и казваше: „Ахъ! ще ли възмжемъ и ние единъ день, та съ своите мишици — съ цената на своя животъ, на своята кръвъ да извоюваме свободата на своята родина — да освободимъ своя поробенъ народъ отъ безчовѣчното жестоко турско робство и отъ подлата и гнетяща фанариотска злоба?“ А другарите му върстници, благовейно и

съ внимание слушайки го, запечатваха въ ума и сърдцето си всѣка казана отъ него дума.

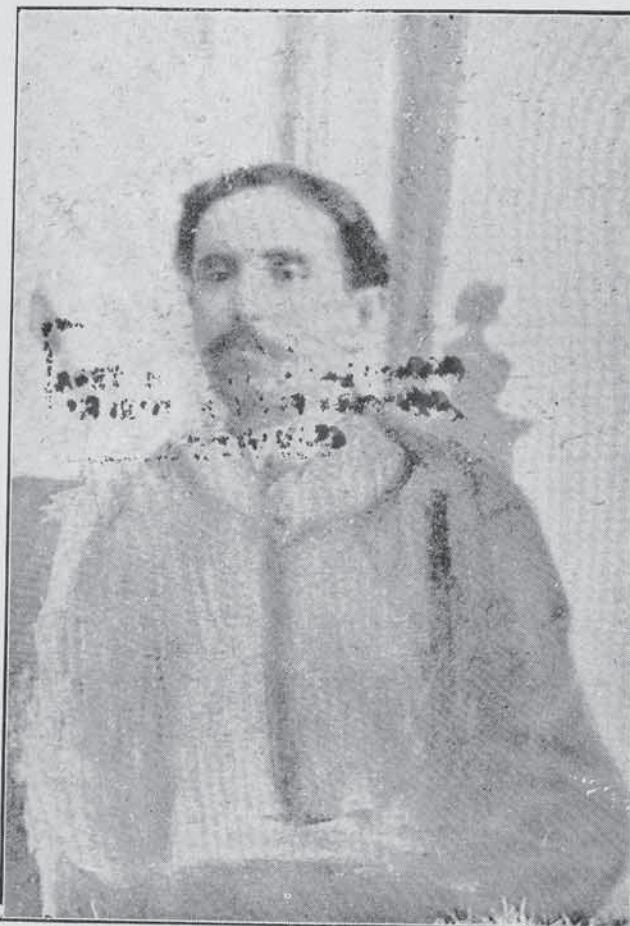
Следъ завършването на V-и класъ въ София Несторъ, чувствайки въ себе си достатъчно сили и знания, необходими да се впусне въ вихъра на борбитъ планомерно противъ гнетителите на своя народъ, се завърна въ родния си край, условия се учитель въ с. Чопкъой, узункьоприйско, отъ гдето той прогони грѣцкия свещеникъ и грѣцкия учитель и почна да обучава млади и стари на българското четмо и писмо.

Въ Чопкъой Несторъ учителствува една година, постави училището на подобающата висота и го остави на свой достоенъ замѣстникъ. На следната година Несторъ замина за гр. *Димотика* — единъ центъръ на гърцизма, гдето и турците бѣха принудени отчасти да говорятъ на грѣцки езикъ. Съ голѣмъ трудъ и усилена борба противъ фанатизираниите и коварни гърци той успѣ да отвори българско училище и въ Димотика.

Следъ две годишно учителстване въ този градъ, Несторъ Ивановъ и тукъ остави на други да продължатъ неговото дѣло, а

самъ замина за гр. *Дедеагачъ*, дето сѣщо застана начело на борящите се българи срещу фанатизираниите дедеагачки гърци и успѣ да отвори първото тукъ българско училище. Заведената тукъ борба срещу гърцизма, макаръ и да бѣше много трудна и свързана съ голѣми жертви, вървѣше успѣшно и въ скоро време се увѣнча съ лаври и, не следъ много време, ние вече имаме въ Дедеагачъ открита прогимназия съ пансионъ.

Отъ тукъ Несторъ замина за с. *Габрово*, *Ксантийско*, гдето пропѣди грѣцкия свещеникъ и учитель и успѣ да отвори и тукъ първото българско училище.

Но Несторъ не се бореше само противъ гърците. Не! Той бичуваше жестоко и онѣзи българи, които съ комерческитѣ си похвати за лични облаги използваха своитѣ братя и родни институции.

Въ една своя брошура отъ 1898 година противъ анархията и корупцията, които бѣха свили гнѣздо и царѣха въ Одринската българска митрополия презъ режима на архимандритъ Софроний (1891—1903 година), Несторъ пише: *„Нашата целъ, нашата задача е била и ще бѣде, щото противъ никого да се не оплчваме безъ причини, но пъкъ и никому да се не покланяме и да не сваляме шапка незаскужено и, особено, когато се касае за защитата на училищата и църквитѣ на страната ни“*.

При учителствуването му въ поменатитѣ градове и села Несторъ Ивановъ учеше дѣцата не само на четмо и писмо, но и на „родолубие, когато по-късно, той се предаде всецѣло на революционно-организационна работа. Редъ години ходеше безспирно по градове и села, учейки народа на бунтъ, на революция за политическа свобода. Но интригитѣ на фанариотската злоба предъ турската власт не спираха, и къмъ края на 1898 год. Несторъ биде хванатъ отъ турскитѣ власти, окованъ бѣ въ тежки вериги и хвърленъ въ зандана на одринския централенъ затворъ, за да бѣде осъденъ отъ военно-полевия сѣдъ на нѣколко години строгъ тъмниченъ затворъ.

Следъ около две години затворнически животъ, вследствие една султанска амнистия, Несторъ биде освободенъ, поставенъ подъ полицейски надзоръ и дебнатъ на всѣка крачка. Поради това Несторъ бѣ принуденъ да замине за България.

Съидването си въ България, Несторъ Ивановъ се среща съ Александъръ Кипровъ, Димитъръ Общински, Мишелъ Герджиковъ, Славе Мерджановъ,

Христо х. Илиевъ и др. и заедно съ тѣхъ, започна да организира емиграцията въ македоно-одрински дружества и деятели за близката разплата съ тирана вѣковень. Но и това не бѣше достатъчно за него. Той търсеше нѣщо по-силно, по-величествено. Неговото интимно желание бѣше да бѣде между победенитѣ свои братя, да имъ говори и ги пригответи за предстоящата разплата съ тирани и за изгрѣва на свободата. И единъ прекрасенъ день, въпреки слабитѣ му физически сили и разстроеното му здраве, ние го виждаме съ пушка въ ръка да броди дебритѣ на историческата Странджа планина съ М. Герджиковъ, Лазаръ Маджаровъ, Димитъръ Общински и др. и да буди духа народенъ къмъ бунтъ срещу тиранията на султанитѣ.

Следъ възстанието отъ 1903 година Несторъ, сломенъ физически, но бодъръ духомъ, се установи въ гр. Пловдивъ, дето, подпомогнатъ парично отъ Атанасъ Николовъ (телефончето), започна редактирането на в. „Балкански новини“, въ който вестникъ въ продължение на 8 години застъпваше каузата на Македоно-одринското освободително дѣло.

На 23 априль (6 май) 1911 година Несторъ склопи очи за винаги, далече отъ своя милъ роденъ край, безъ да може да види осъществень своя блянъ. Умрѣ той отъ ужасния за човѣчеството бичъ — туберкулозата, която тури край на единъ буренъ, но идеаленъ животъ, не познаващъ умора и отчаяние и препълненъ съ свѣтли дѣла. Умрѣ той, като завеща на младото Македоно-тракйско поколѣние да поеме и продължи подетата отъ старитѣ дейци борба, която е пълна съ свѣтли идеи, доблестъ и самопожертвование.

Съобщава Анг. Диамандиевъ

Градъ Крушово и борбитѣ му за свобода

[Продължение отъ книга 9 (59)]

Заедно съ попъ Ристе сж били арестувани, само по подозрение, и много крушовчани. Но благодарение енергичното застъпничество на роднинитѣ на бившия стопанинъ на Крушово Алилъ паша, арестуванитѣ сж били освободени. Само попъ Ристе е билъ осъденъ и изпратенъ на заточение въ Дияръ-Бекиръ, отъ дето успѣлъ да избѣга и се прибралъ въ България. Това краткотрайно революционно движение въ западна Македония е известно подъ името *Охридско-Крушовска бунта*.

Революционнитѣ прояви отъ 1880/81 год. станали причина да се засили терора въ страната. Отговорни и неотговорни фактори безнаказано си играели съ сѣдбата на раята. Турски и арнаутски разбойнически банди свободно кръстосвали планинитѣ и селата и обирали, плѣнявали, убивали. Хайдукитѣ чети на Църне, на Георги Лажотъ, на Гушу Фетаджока и на Дуко Тасевъ не могли ефикасно да защитятъ селското населениз отъ своеволията на многобройнитѣ золумчари. Не могло свободно да се иде на нива, въ гора, на пазаръ, поради което настѣпила ужасна стопанска криза. Градътъ преживѣвалъ грозна парична криза и много търговци вървѣли къмъ фалитъ. Граждани и селяни били сериозно замислени за утрешния день, безъ да могатъ да намѣрятъ начинъ за спасение. Обръщали се къмъ властта за помощъ и защита, но и това престанали да правятъ, защото се увѣрили за лишенъ пжтъ, че

тя умишлено, не официално, подстрекавала золумчаритѣ.

Такъво било положението въ Крушово и въ крушовско и презъ 1895 год., когато презъ великденскитѣ пости Глигоръ Попевъ за пръвъ пжтъ заговорилъ въ Битоля на крушовскитѣ си приятели Димитъръ Г. Веляновъ и Миту Секуловъ за едно системно организиране и за едно масово възстание въ името на автономията на Македония. Благата вестъ за създаването на В. М. Р. О. е била донесена въ Крушово отъ споменатитѣ двама крушовчани и е била съобщена само на нѣколцина щастливци, най-близки тѣхни другари и приятели.

IV. Организирана революционна дейность

На 1 септемврий, 1895 год. дошълъ е въ Крушово, като екзархийски учителъ, Кирилъ Янковъ отъ с. Емборе, кайлярско. Следъ една седмица на сѣщия учителъ сж му дошли на гости, идещи отъ Прилепъ, учителитѣ Павелъ Христовъ отъ с. Цапари, битолско, и Никола Мильовски отъ гр. Рѣсенъ. Задачата имъ била да подготвятъ Янкова за бѣдещъ ръководител на Крушовския революционенъ комитетъ и, следъ като сж говорили съ него върху положението на страната и нуждата отъ организиране за масово възстание и сж получили увѣрение, че ще бѣде преданъ човѣкъ на едно народно освободително движение, взели го съ себе си въ При-

лепъ и тамъ сж го „покръстили“ и сж му възложили да „покръсти“ по-виднитѣ и солидни лица въ Крушово, съ които да образува Крушовския комитетъ.

На Кръстовденъ с. г. въ хайдушката *Демирова кория* учителѣтъ Кирилъ Янковъ по тържественъ начинъ покръстилъ бждешитѣ ръководители и организатори Матей Хр. Нешковъ, Димитъръ Г. Веляновъ и Миту Секуловъ — видни и богати крушовски търговци. Отъ тоя день квартирата на учителя станала „Святая Святихъ“ за крушовчани — тамъ последователно бивали извиквани и дали клетва за вѣрностъ на Дѣлото гражданитѣ Наки Стефановъ Каре, Унчу Г. Веляновъ, Георче Тренковъ, Илче Стойчевъ, Томе Никлевъ и др., отъ които сж били организирани и първитѣ градски групи. Презъ 1896 година сж били посветени въ Дѣлото нови сили и се създали нови градски групи. Въ последнитѣ сж влѣзнали, между другитѣ, следнитѣ граждани: Тирчу Секуловъ, Гурко Д. Божиновъ, Коле Ивановски, Велчу Николовъ Еца, Петрушъ Н. Каревъ, Томо Кр. Дойчинъ, а по-късно и Павле Костевъ, Тирчу Каревъ, Христо П. Кюркчиевъ, Вангю Георчевъ Бѣличъ, Коле Шапърданъ и още мнозина търговци, занаятчи и работници.

Едновременно съ организационната си дейностъ въ града Крушовския комитетъ е проявилъ такъва и въ селата на нахията и извънъ нея. Дейността му се усилила още повече по времето на главния учителъ Димитъръ Ивановъ отъ с. Екши-су, леринско, и учителя Петъръ Ацевъ отъ с. Орѣовецъ, прилепско. За по-лесно прокарване на идеитѣ срѣдъ гражданството било основано Нездѣлно училище за мъже и жени, а за пробуждане и освѣстяване на селата отначало се правили чести излети и гостувания по случай разни мѣстни празници, а по-късно си слѣждали съ апостолската дейностъ на дошлитѣ по нелегаленъ начинъ отъ България юначнитѣ Йорданъ Пиперката отъ с. Козица, кичевско и Гюрчинъ Наумовъ отъ с. Сланско.

Едвамъ на 3 мартъ, 1901 год. въ Крушовско-Демирхисарския районъ се създаде районна чета подъ войводството на Никола Петровъ отъ с. Русиново, Малешевско, въ която чета между другитѣ влизаха споменатитѣ по-горе Пиперката и Гюрчинъ, Велко Марковъ и Георги Сугаревъ отъ Битоля.

По-късно, 15 августъ, сжщата година, Никола Петровъ получилъ нареждане да замине за Прилепъ и да предаде шефството на четата си на четника Велко Марковъ отъ с. Селце, крушовско. Едновременно съ това и на четника Йоранъ Пиперката се даде назначение за войвода въ Демирхисарския районъ и по тоя начинъ голѣмия досегашенъ крушовски районъ се раздѣли на два района: Крушовски и Демирхисарски.

При новото разпредѣляне на районитѣ въ Крушовския районъ влѣзнаха следнитѣ селища: Крушово съ 1300 български кжши, 1450 влашки и гъркомански, 100 албански и други; с. Алданци съ 40 турски кжши, Арилево съ 25 български кжши, Бучинъ съ 60 бълг. кжши, Бѣла-църква съ 60 бълг. кжши, Борино съ 40 турски кжши, Беранци съ 40 бълг. кжши, Бѣлушино съ 10 бълг. и 35 турски кжши, Бѣлица съ 50 бълг. кжши, Биринъ съ 8 бълг. кжши, Бараково съ 28 бълг. кжши, Вогани съ 25

бълг. кжши, Върбовецъ съ 50 турски кжши, Вранче съ 50 бълг. кжши, Вардино съ 35 бълг. кжши, Грайще съ 10 бълг. кжши, Годивлье съ 25 бълг. кжши, Дивяци (Горно) съ 100 бълг. кжши, Дивяци (Долно) съ 50 бълг. кжши, Дрѣново съ 120 турски кжши, Дебрище съ 250 тур. кжши, Единаковци съ 30 бълг. кжши, Житоше съ 17 бълг. и 160 турски кжши, Журче съ 40 бълг. кжши, Зашле съ 100 бълг. кжши, Иванъевци съ 70 бълг. кжши, Крушеани съ 45 бълг. кжши, Корейнца съ 25 бълг. кжши, Крапа съ 50 бълг. кжши, Кочища съ 5 български и 15 турски кжши, Кривогащани съ 120 бълг. кжши, Кошино съ 30 бълг. кжши, Локвица съ 45 бълг. кжши, Локвени съ 30 бълг. кжши, Латово съ 35 бълг. кжши, Лознени съ 30 бълг. кжши, Лажани съ 180 турски кжши, Манастирище съ 20 бълг. кжши, Но-

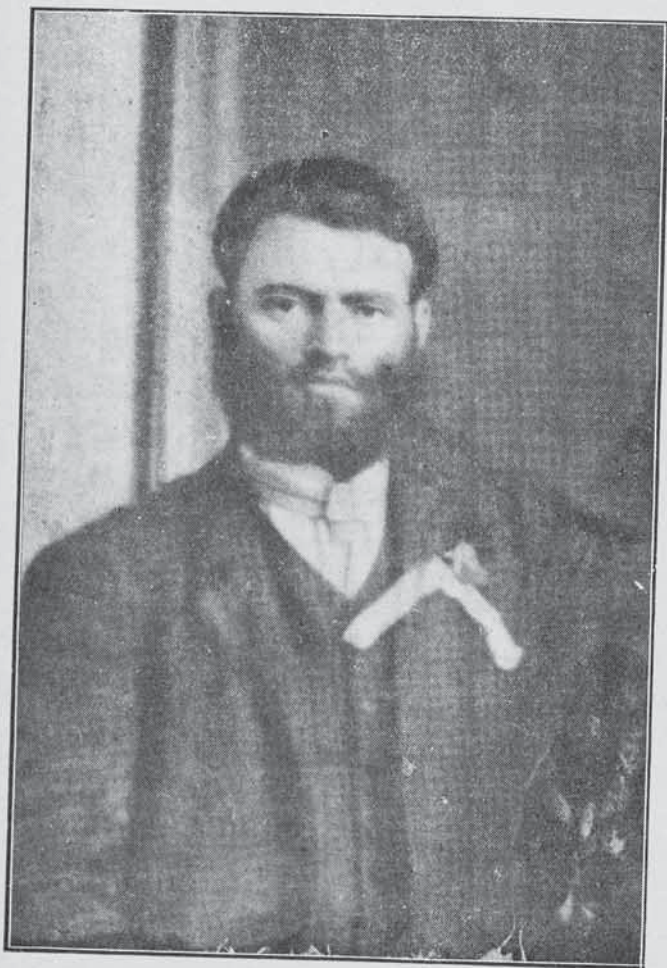

Зданията на манастира Св. Спасъ край гр. Крушово, служещи за сиропиталище.

воселани съ 20 бълг. кжши, Ново село съ 50 черкезки кжши, Норово съ 68 турски кжши, Острилци съ 35 бълг. кжши, Обършани съ 75 бълг. кжши, Подино съ 20 бълг. кжши, Пласница съ 150 помашки кжши, Пуста рѣка съ 100 бълг. кжши, Пашино Руфци съ 40 бълг. кжши, Пресилъ съ 55 турски кжши, Растойца съ 20 бълг. кжши, Ракитница съ 48 бълг. кжши, Селце съ 70 бълг. кжши, Саждевъ съ 65 турски кжши, Срѣбци съ 60 бълг. кжши, Сухогърли съ 15 бълг. кжши, Сопотница съ 80 бълг. кжши, Свето-Митрани съ 40 бълг. кжши, Света съ 50 български и 15 турски кжши, Сланско съ 80 български кжши, Свето-Тодоре съ 30 бълг. кжши, Търновци съ 110 турски кжши, Тръстеникъ съ 6 влашки кжши, Турско съ 28 бълг. кжши, Црешнево съ 30 бълг. кжши, Джванъ съ 60 бълг. кжши и Якреново съ 37 турски кжши, или всичко 65 селища съ 6,395 кжши, отъ които 6 чисти и 5 смѣсени съ 3,449 кжши български, 1400 влашки и гъркомански и 100 албански и др., 11 чисти 4 смѣсени съ 1240 кжши турски, 1 чисто съ 50 кжши черкезки, 1 чисто съ 150 кжши помашки и 1 чисто съ 6 кжши влашки.

Презъ разни години и съобразно нуждитѣ на мѣстното население и тия на съответнитѣ райони нѣкои отъ споменатитѣ по-горе села, особно граничитѣ такива, биваха присѣдинявани къмъ съседнитѣ околии Прилепска, Битолска, Демирхисарска и Кичевска, но и въ тоя случай Крушово никога не оставалъ безъ 50 села, включително инороднитѣ.

Въодушевявани отъ градското ръководство и селско учителство и окриляни отъ районната чета, селата бърже се организираха и отпочнаха да се въоръжават, а въ града, едновременно съ организационната дейност — създаването на градски групи съ свои десетари и стотари — Комитетът организира и терористическа група, целта на която бѣше да държи въ респектъ слабодушнитѣ граждани, да подпомага въоръжаването на организирани членове, да поднася писма и квитанции на богатитѣ за материална помощ, да изпълнява

Христо Арнаудовъ, бившъ войвода въ Одринско.

екзекуции надъ провинени и осждени отъ организацията християни и муслюмани. Въ тая група влизаха следнитѣ лица: Вангю Г. Бѣличъ, Коле Ивановъ, Вангю Топузъ, Георги Ивановъ, Такю К. Ашлака, Мате Сѣчковъ, Ванчу Котевъ Бѣлвуче и мн. други, които съ своята безукорна дейност, съ своята смѣлост, решителност, безстрашие, безкористие и преданност бѣха гордост на Крушовския комитетъ. Достатъчно умни и тактични, тѣ съ успѣхъ извършиха екзекуции и въ сѣседни на Крушово райони.

Следъ забѣгването на гл. учителъ Димитъръ Ивановъ въ България (въ свръзка съ аферата съ Недѣлното училище) и на учителя Петъръ Ацевъ, който стана войвода въ прилепско, ръководството на комитета се прехвърли въ ръцетѣ на архидякона Йосифъ Пречистански отъ гр. Крушово, синъ на Даскалъ Коле Ролевъ, първия учител на тайното българско училище въ града, открито презъ

1864 год. Боленъ на легло, следствие преживенитѣ въ затвора страдания, дяконътъ работѣше съ жаръ много по-силна отъ огъня на трѣската му, която изгаряше младинитѣ му и която го хвърли преждевременно въ гроба. Нѣмайки сили да напусне къщата, да грабне пушката и да защити обсадената Велкова чета въ с. Ракитица (1902 г.), дяконътъ не заповѣдаваше, а вливаше духътъ си въ гърдитѣ на момцитѣ, които изпращаше на помощ на обсаденитѣ другари.

Ракитишката афера е въ тѣсна връзка съ крушовската такѣва. Въ Крушово имаше единъ жестокъ и развратенъ полицейски приставъ по име Али ефенди. Той бѣше посѣгналъ на честта на момичето Заха Илкова. Гражданинѣт, на които бѣха приближили безчинствата и рушфетчилжцитѣ на тоя държавенъ органъ, съ колективна жалба се оплакаха предъ вилаетската власт и поискаха наказанието му. Подозирайки, че това не е дѣло на мирна рая, а една прикрита акция на революционната организация съ тенденция по-леко да се отърве отъ единъ опасенъ свой противникъ, властта изпрати въ Крушово анкетна комисиия, състояща се отъ битолскитѣ полицаи Саитъ ефенди и Муратъ ефенди, отъ колджията главорѣзъ Арифъ и отъ самия обвиняемъ, съ задача не да издири виновника на престѣплението, който бѣше между тѣхъ и извѣстенъ на тѣхъ, а да разкрие революционната мрежа, да залови комитаджиитѣ, да унищожи организацията. Анкетворитѣ си послужиха съ заплашвания и закани, съ обиски, арести и побоища. Така: смазаха отъ бой Томе Никлевъ, слѣпия старецъ Кръсте Дойчинъ и Заха Т. Карева; арестуваха Стойче Станковъ, Глигоръ Божиновъ, Хр. П. Кюркчиевъ, Кола Бояджия, Питу Геонда, Георче Тренковъ, Братята Коле, Миту и Алеко Иванови, учителя Коста Бѣлчевъ и мн. други и ги изпратиха въ Битоля. Обиски, арести и побоища — това бѣха срѣдствата, съ които си послужи „анкетната комисиия“ и въ селата Горно и Долно Дивяци, Пустарѣка, Арилево, Зашле, Ракитница, Растойца, Острилци и Сланско.

За да избѣгнатъ побоищата и ареста, забѣгнаха въ гората и влѣзнаха въ четата следнитѣ лица отъ Крушово: учителитѣ Методий Стойчевъ-Мойсо, Даме Новевъ и Петко Ивановъ и гражданитѣ Томо Кр. Дойчинъ, Тирчу Каревъ и Павле Костовъ.

На 11 юний вечерята, 1902 г. четата на Велко Марковъ, състояща се отъ него и споменатитѣ погоре шестима интеллигентни, но не обучени граждани, още и отъ четницитѣ Марко Христовъ (Мирче) отъ село Сопотница, Стоянъ Ивановъ отъ село Джванъ, Георги Ралевъ Скрѣшения отъ с. Света, Гюрчинъ Наумовъ Плякотъ отъ с. Сланско, Христо Тасевъ Черния отъ с. Вогяни, Иванъ Стойковъ Боримечката отъ с. Журче и Георги Кошинчето отъ с. Кошино, влѣзна въ с. Ракитница и се установи въ две къщи, като нареди да се свика на събрание цѣлото мъжко население. Гонимата цѣль на Велка бѣше по хитъръ начинъ да бѣде заловенъ шпионина Стоянъ Толевъ и екзекутиранъ. Подъ разни предлози, обаче, събранието не можа да се състои (защото селския ръководител билъ се ангажиралъ предъ „анкетната комисиия“) и заранѣта селото осѣмна обсадено отъ войски и башибозуди. Отпочнало се сражение, което траяло цѣлия денъ. Вечерята на 12 юний, ползувайки се отъ тъмнината турцитѣ успѣли да приближатъ и подпалятъ дната къща, въ която квартирувала четата. Ако последната бѣше

разполагала поне с няколко бомби, положението щеше да бъде по-друго. Когато пламъците обхванали горния етаж, четниците слезнали в долния етаж и продължили борбата. Но когато жарта взела да пада върху тях, мнозина са пренесли борбата на улицата, където паднал убийца и Велко. На разсъмване четата се опитала да си пробие път и ударила на атака. Успели са да скъсат кордона и да избягат само старите четници Гюрчин Наумов, Марко Христов, Христо Тасев и Георги Рале. Останали мъртви по улиците, в развалините и пепелищата: Велко Марков, Тирчу Карев и Георги Кошинчето, на които били отрезани главите за показ, Павле Костов, Даме Новев и Стоян Иванов, а са били живи заловени. Опианени от убийствения дим и лишени от възможността да продължат борбата, понеже били им се привършили патроните: Петко Иванов, Методи Стойчев, Иван Боримечката и ранения в гърба Тома К. Дойчинов. Заловените са били закарани в мюдюрлука в с. Прибилци, където Крушовския държавен бирник „Кьория“ отскубнал мустака на Тома К. Дойчинов, а битолския втори полицейски пристав Мустафа ефенди подложил на най-грозни изтезания учителя Методи Стойчев. Вечерта заловените са били закарани в Битоля и затворени в долапи. Военно-полевия съд ги осъди на доживотен затвор.

Освен споменатите по-горе жертви, паднали убити в сражението и 6 души местни жители и ранени трима души. Покрай квартирите на четата са били опожарени други 12 къщи, в които изгорели труповете на 2 деца. Обрани са били 18 къщи и арестувани 30 души селяни. За издайници на четата бидоха посочени известния шпионин Стоян Толев и ръководителя на местния революционен комитет Гроздан Георгиевски, които отпосле бидоха екзекутирани.

На помощ на обсадената в с. Ракитница чета се отзовава както Крушово, така и четата на Пиперката. По заповед на дякона и под ръководството на Коле Шапърдан била изпратена една група въоръжени младежи, а именно: Вангю Г. Бълич, Мирче Ив. Бойчинов, Миха Алексов, Васо Томов, Клисар, Ташку Кукев, Яне Павлев Стомнарко и Ванчу Котев Бълвучето, която откъм „Койов—трън“ вечерта се надвесила над село Ракитница и открила огън, но като видяла пожарницата в селото, схванала, че всичко е свършено с четата и се завърнала в града. Пиперката, който късно научил за положението на четата на Велко, повел другарите си и милицията от с. с. Пуста-ръка, Горно и Долно Дивяци и Зашле и през нощта на 12 срещу 13 юний също се надвесил над село Ракитница и открил огън, но пожарницата и него са заблудили, та се изтеглили обратно. Прочее, Пиперката и Гюрчин не простиха на ракитничани за извършеното предателство и отмъстиха за падналите им в това село скъпи другари.

Ракитнишката афера станала причина да избухне нова крушовска афера. Връщайки се от „Койов—трън“, Шапърдановата група укрила оржията си в скривалището на пустата къща на Томо Илковски в местността „Рамнице“. Шпионката Куфа забелязала това и веднага доложила на властта, която моментално се явила на самото място, прибрала оржията, арестувала и подложила на адски мъки и изтезания главния учител Андрей Христов от Велес и училищния слуга Миту Недѣл-

ков (Цуце). За същото са били посочени от Куфа и потърсени от властта за арестуване младежите Васо Т. Клисар и Яне П. Стомнарко, но не могла да ги улови — измъкнали и се изрцет и станали нелегални.

Още не стихнали тия афери, избухна нова афера. Кола Михайлов, който беше доставчик на оржия и който биде заловен от властта в Битоля, съобщил, къде се намира скривалището на оржията в Крушово и благодарение, че се оказало последното празно, тая афера мина без жертви и

Димитър Обичински, бивш войвода в Одринско.

без голъми изтезания — турците се задоволиха да арестуват около 30 души по-видни крушовски граждани и домакинята на къщата, в която се намери скривалището Фания Такю Ляпова. Освен Кола в връзка с същата афера попаднали в затвора и четирима негови другари, а именно, Кюсиф от с. Жаблени, битолско, нкой си Тане и двама турци. Последните трима претърпели адски мъки, но нищо не издали.

Всички тия афери раздрусаха града и цълата крушовска околия. Духът обаче, скоро се повдигна. Ръководството на четата се възложи на Гюрчин Наумов Плякот, който беше опитен водач и се ползуваше с симпатиите на населението.

В началото на 1903 г. се яви в крушовска четата на войводата Питу Гуле и тая на Иван Наумов Алябака. Съ Питу дойдоха и бъдещите крушовски войводи: Андреа Христов Докурчев от Велес, Тодор Христов подпоручик от Велес, Ташку Карев от Крушово и Коста Попето от с. Смоквица, гевгелийско.

Въ началото на м. април се получи окръжно за свикване окръжен конгресъ. За делегатъ отъ Крушовската околия въ Смилевския конгресъ бѣше избранъ войводата Никола Каревъ. Той е билъ отъ ония малцина делегати, които намирали, че възстанието трѣбва да се отложи по причина, че наличното орѣжие е недостатъчно. Разбира се, както той, така и другитѣ делегати, които сподѣляли сѣщото гледище, се подчиниха на решението на Солунския конгресъ и на това на Смилевския и се завърнаха по околитѣ си съ твърдото решение да усилятъ въоръжителната акция, за да бждатъ готови за историческия день, когато македонския робъ съ орѣжие въ ръка ще предяви искъ за свободенъ животъ.

Редомъ съ бързото набавяне на орѣжие, доста-

Монастирътъ „Св. Спасъ“ край гр. Крушово.

вяно отъ Гърция, Албания, Тетово, Кичево и други мѣста, вървѣше и приготвянето на патрони за сѣщото орѣжие. За цѣлата биде организирана една младежка, така наречената *интелектуална*, група, въ която влизаха учителитѣ Никола Кировъ, Стерю Блажевъ и Ташко Попъ Христовъ, кандидатъ учителътъ Наумъ Христовъ Томалевски, ученицитѣ гимназисти Михалъ Станоевъ, Тома Константиновъ, Мито Тръпчевъ, шивача Ванчу Дѣлевъ, дърводелеца Велко Пецанъ и каменодѣлеца Ставре Трайковъ.

Тая група биде снабдена съ нужнитѣ калѣпи, тигани и олово и ежедневно и усилено изливаше разнокалибрени куршуми и чрезъ селянки отъ селата Горно и Долно Дивяци, Арилево и Пуста Рѣка ги изпращаше въ гората. За тамъ три пѣти седмично — въ пазарнитѣ дни понеделникъ, четвъртъкъ и сѣбота — организацията закупуваше и чрезъ селянитѣ — предъ очитѣ на полицията — изпращаше брашно и солъ за изготвяне галети. Специални фурни бѣха приготвени както въ „Осох“, така и въ с. Пуста Рѣка. По сѣщия редъ все за тамъ се изпращаха четнически дрехи, цървули, кечета и др.

За да бждатъ всички въоръжени сили подготвени да боравятъ съ орѣжие и правилно да стрелятъ, по наборъ и на смѣни бидоха извикани въ гората на 10 дневно обучение всички здрави граждани и селяни, членове на организацията. И цѣлата тая подготовка се извърши така ловко, че властѣта нищо не можа да узнае, въпрѣки увеличения й шпионски кадъръ и бдителността на полицията.

Едновременно съ тия приготовления вървѣше и подготовката на плана за нападение и завзимане на Крушово. За цѣлата влѣзнаха въ града войводитѣ Тодоръ Христовъ и Иванъ Наумовъ-Алябака. Христовъ, преоблеченъ въ цивилни дрехи, като учителъ, придруженъ отъ учителитѣ Фания Ракиджиева, Коца Йосева и учителя Ташко П. Христовъ, обиколи около хюкюмата, беледието, пощата и казармата, съобрази мѣстата, които следва да се заематъ отъ възстаницитѣ около казанитѣ турски учреждения, ходи до мѣстността „Тритѣ патища“, за да види, кои мѣста слѣдва да се заематъ отъ резервнитѣ отряди за запазване града отъ турско нахлуване по шосето отъ къмъ Прилепъ и Битоля, пригответи си нужнитѣ кроки и се завърна въ гората заедно съ Алябака. Наскоро следъ тѣхъ се прибра въ гората и главниятъ учителъ Атиногенъ Хаджовъ отъ гр. Струга.

Съгласно решението на Смилевския конгресъ, за Горско Началство бидоха опредѣлени следнитѣ лица съ титлата войводи: Никола Каревъ, Тодоръ Христовъ, Томе Никлевъ и Атиногенъ Хаджовъ. Последнитѣ двама бѣха членове-ръководители въ Крушовския комитетъ. Къмъ сѣщото началство презъ време на възстанието се присѣдиниха и останалитѣ двама Крушовски ръководители — търговецътъ Глигоръ Д. Божиновъ и учителътъ Тодоръ Павловъ отъ гр. Велесъ.

Така конституираното Горско Началство се зае съ разработването на операционния планъ за завзимането на Крушово и за охраната на християнскитѣ и иновѣрнитѣ села въ околията. Отъ провѣрката по списъцитѣ на въоръженитѣ сили на градския и селски комитети се разбра, че на първо време началството ще разполага само съ 750 бойци, въоръжени съ грѣцки пушки „гра“, съ руски капаклии, царски бердани, тетовски мартини и само около 20 манлихерови и маузерови пушки. Цѣлата тая въоръжена сила биде разпредѣлена на 8 отреди подъ шефството на следнитѣ лица: войвода Андрея Димовъ Докучевъ съ помощникъ Коста Попето, войвода Иванъ Наумовъ Алябака отъ гр. Велесъ, войвода Питу Гулевъ отъ Крушово съ помощникъ Блаже Кръстевъ отъ с. Бирино, крушовско, войвода Гюрчинъ Наумовъ Плякотъ отъ с. Сланско, войвода Марко Христовъ (Мирче) отъ с. Сопотница, войвода Ристе Тасевъ Църния отъ с. Вогяни, войвода Коста Христовъ отъ с. Годивье, охридско и войвода Ташко Каревъ отъ Крушово. Задачата на всѣки отредъ бѣ следната:

1. Отредѣтъ на *Андрея* да влѣзе въ града и да завземе хюкюмата, беледието, телеграфопощенската станция и дома на таксилдаритѣ (държавни бирници). Въ тоя отредъ влизаха гражданитѣ Вангю Топузъ, Ташку Кукевъ, Ташку Топузъ, Миле попъ Кръстевъ, Ианъ попъ Димитриевъ, Мила Алексовъ, Сотиръ Щеревъ Куфичотъ, Горчу Джавку, Петра Паре, Лаку Конче, Тоду Боряръ, Тимйо Кондарковъ, Косту Лапевъ, Насте Стояновъ и други 52 души отъ милицията отъ селата: Крушеяни и Света, между които се знаятъ Крушеянцитѣ братя Николе, Петре, Митре и Петко Герови, Ристе Найдовъ, Павле Стояновъ, Богоя Мирчевъ, Йорданъ Гроздановъ, братя Здраве и Атанасъ Пречкови, Иованъ Бутраковъ и Найдю Диворакъ, а отъ Света — Спасе Стрико.

(следва)
Н. Кировъ Майски

ОТЧЕТЪ

за дейността на Ржководното тѣло на Илинденската организация за времето отъ 1. X. 1933 г. до 1. X. 1934 г.

Като Ви поздравяваме съ IX редовенъ конгресъ на Илинденската организация, която въ качеството Ви на делегати представлявате, молимъ Вашето внимание да изслушате отчета на Ржководното тѣло за дейността му презъ изтеклия му мандатъ — за времето отъ 1. X. 1933 г. до 1. X. 1934 г., а после да дадете своята обективна преценка за тази му дейностъ, както и да посочите мѣрките, които трѣбва да се взематъ за засилването на организацията.

I. Ржководно тѣло.

Както е извѣстно VIII редовенъ конгресъ на Илинденската организация избра за членове на Ржководното тѣло г. г. Лазаръ Томовъ, Христо Шалдевъ, Антонъ Кецкировъ, Димитъръ п. Пандовъ и Борисъ Груевъ, а софийското дружество „Илинденъ“ — г. г. Димитъръ Ст. Спространовъ и Александъръ Сапунджиевъ. За контролна комисия конгресътъ избра г. г. Георги Ив. Бѣлевъ, Аристидъ Дамяновъ и Траянъ Коновъ. Така избраното ржководно тѣло въ заседанието си отъ 5. XII. 1933 г. (Протоколъ № 1) се конструира както следва: председател — Л. Томовъ, подпредседател — Дим. п. Пандовъ, секретаръ — Хр. Шалдевъ, касиеръ — Ант. Кецкаровъ и съветници — Б. Груевъ, Д. Ст. Спространовъ и Ал. Сапунджиевъ. Въ сѣщото заседание се избра редакционенъ комитетъ въ съставъ: Хр. Шалдевъ, Лаз. Томовъ и Дим. п. Пандевъ, отъ които първиятъ бѣ опредѣленъ за редакторъ на сп. „Илюстрация Илинденъ“.

II. Канцелария.

Канцеларията на Ржководното тѣло на софийското дружество „Илинденъ“ презъ отчетната година се помѣщаваше въ 5 стаи въ кжщата на покойния Дим. Миразчиевъ на ул. Солунъ № 54 срещу 3500 лева месеченъ наемъ. Една отъ стаитѣ служеше за заседателна и за срещи на председателя на организацията съ посетители, друга — за канцелария, трета — за редакция на сп. „Илюстрация Илинденъ“, четвърта — за библиотеката на организацията и петта съ една малка служеше като складъ за изданията на сжщата.

Работата въ канцеларията се водѣше отъ Ржководното тѣло, редактора, единъ архиваръ-дѣловодител и единъ прислужникъ-експедиторъ. Канцеларията бѣ отворена винаги презъ всѣко работно време. Тя бѣ достъпна за всѣки илинденецъ и за всѣко лице, което е имало работа съ нея или съ Ржководното тѣло.

Презъ отчетното време въ канцеларията сж постѣпили 747 входящи и 3385 изходящи писма. Отъ тукъ презъ сѣщото време сж експедирани книжките отъ VI-та годишнина на Илюстрацията и 3300 екземпляри отъ книгата „Освободителнитѣ борби на Македония“.

III. Организационна дейностъ на Ржковод. тѣло.

Преди всичко дѣлжимъ да подчертаемъ, че между членоветѣ на Ржководното тѣло презъ всичкото от-

четно време владѣеше пълно единомислие и единодушие по всички въпроси, които бѣха поставени на разисквания въ 24-тѣ заседания, както и спонтанни въ порива и желанието да дадатъ своята данъ на организацията, начело на която бѣ ги поставилъ VIII редовенъ конгресъ. И, имайки предвидъ целитѣ на организацията, изразени въ чл. 3, букви а—з отъ устава, както и другитѣ постановления на сжщия и правилника за фондъ посмъртна каса и въодушевявайки се отъ дѣлга и съзнанието да стегне редоветѣ на организацията, въпрѣки неблагоприятнитѣ условия, ржководното тѣло разви максимумъ усилия и получи задоволителни резултати.

Така, за да влѣзе въ непосредственъ личенъ контактъ съ другаритѣ илинденци, прѣснати по разнитѣ градове и села на царството и за да ги покани и потикне къмъ организационенъ животъ, Ржководното тѣло презъ отчетното време командирова г. г. Л. Томовъ, Дим. п. Пандовъ, Ал. Сапунджиевъ и Ср. п. Петровъ въ провинцията, като г. Л. Томовъ обходи градоветѣ Неврокопъ, Банско, Разлогъ и Г. Джумая, Ср. п. Петровъ — Петричъ, св. Врачъ и др., г. г. Дим. п. Пандовъ и Ал. Сапунджиевъ — с. Гулянци въ Карабоазката низина, за да се осведомятъ съ положението на настаненитѣ тамъ бѣжанци, а г. Дим. п. Пандовъ самъ обходи още градоветѣ Станимака, Пловдивъ, Ст.-Загора, Н.-Загора, Ямболъ и Сливенъ, а по-късно — Русе, Варна и Плѣвенъ, като въ Русе и Пловдивъ той замина още и съ специална задача да държи публични беседи. Постиженията отъ тѣзи командировки сж едва задоволителни, защото само въ три града, а именно въ Неврокопъ, Станимака и Ст.-Загора дружествата се възстановиха и изпратиха учредителнитѣ си протоколи съ означение имената на новоизбранитѣ настоятелства, когато въ другитѣ посетени градове, въ които бѣ говорено въ свикани събрания да се възобноватъ дружествата, въпреки даденитѣ обещания, учредителнитѣ имъ протоколи и до днесъ още се очакватъ да се получатъ въ канцеларията на организацията.

Ржководимо отъ сжщото съзнание и отъ сжщия дѣлгъ, Ржководното тѣло е било въ постоянна писмена връзка съ всички дружества, къмъ които презъ отчетното време е отправило 15 окржжни. Съ тѣхъ то ги е подканяло къмъ по-усилена организационна дейностъ и къмъ дейностъ за увеличаване материалнитѣ срдства на организацията и разпространяване изданията на последната. Какъ се отзоваха дружествата на всички писмени покани на Ржководното тѣло, се вижда отъ съотношението на входящитѣ и изходящитѣ писма и отъ отдѣлнитѣ параграфи на представения по-долу финансовъ отчетъ. Отъ него се вижда, че паричнитѣ постѣпления отъ членски вноски, вечеринки, именни дни, дарения и 10-левовитѣ посмъртни вноски сж нищожни. А нуждитѣ и при това въпиющитѣ и неотложнитѣ нужди, които организацията ни има да удовлетворява, сж не само неизбѣжни, но и голѣми и по-леко биха се задоволили, ако усилията на всички илинденци еднакво биха впрегнати въ благороднитѣ цели, които организацията ни си е поставила. Вре-

мената днес сж такива, че напълно се оправдава народната мъдрост: „Помогни си самъ, за да ти помогне и Богъ“. Въ организационно отношение отъ основанитъ 48 дружества не всички проявяватъ еднакво усърдна дейностъ, а нѣкой за съжаление, даже севсемъ бездействуватъ. На изпратеното презъ м. юний т. г. окржжно № 2131, съ което се искаха да бждатъ представени сведения за броя и движението на членоветъ на дружествата, за да Ви се представятъ тия сведения нагледно и точно, не всички дружества се обадиха, поради което и ние въ отчетъ си не можемъ да ви ги дадемъ. Ще ви представимъ истинския брой само на членоветъ на посмъртната каса, което ще сторимъ по-долу.

Като срѣдство за даване тласкъ и животъ на дружествата въ провинцията и изобщо на организацията, Ржководното тѣло цени и наново препоръчва решението на VIII редовенъ конгресъ, щото членоветъ на последното да сж въ личенъ контактъ съ дружествата въ провинцията, а сжщо за членове на настоятелствата да бждатъ избирани хора дейни и свободни за организационна работа.

IV. Финансова дейностъ и финансово положение.

Упражняването на бюджета и засилването на материалнитъ срѣдства на организацията съставляваше втора главна грижа на Ржководното тѣло. Съ окржжни № 685 отъ 21. XII. 1933 г. и № 1361 отъ 16. II. 1934 г. Ржководното тѣло покани настоятелствата на дружествата къмъ по-усилена дейностъ за увеличаване материалнитъ срѣдства на организацията, като се пристъпи къмъ редовно събиране на членскитъ вноски, дарения, поднасяне честитки на именни дни и други радостни семейни случаи, даване вечеринки, утра и пр. Изпратени бѣха при това и образци какъ да се водятъ смѣткитъ, за да има еднаквостъ въ смѣтководството. Самото Ржководно тѣло, както се вижда отъ приложенитъ въ края таблици на прихода-разходитъ, преди всичко прибѣгна къмъ икономии въ разходитъ и се обърна съ специални писма до родолюбиви граждани и емигранти, както и къмъ учреждения да дадатъ своята подкрепа на организацията, която има за задача да подпомага бедни и илинденци, които въ младинитъ си, вмѣсто да печелятъ пари и осигурятъ материално старинитъ си, бѣха се отдали всецѣло на освободителното движение, не жалийки физически, морални и материални сили и срѣдства. Тукъ е мѣстото да отбележимъ, че между отзовалитъ се на тѣзи покани първо мѣсто заематъ Македонската кооперативна банка, която подари 20,000 лева, Българската народна банка — 4,000 лв., Фания Ив. Смичкова — 3,000 лв., Дим. Миразчиевъ — 2,300 лв., Бълг. зем. банка — 2,000 лв., Злата Серафимова — 2,000 лв., Центр. кооп. банка — 1,000 лв. и пр., а г. Бакишъ, въ желанието си да подпомогне беднитъ илинденци, подари 300 чифта гумени обувки и гаюши на стойностъ не по-малка отъ 15,000 лева. Частъ отъ подаренитъ отъ г. Бакишъ обувки свое временно бѣха изпратени до настоятелствата на дружествата въ провинцията да бждатъ раздадени на най-беднитъ илинденци, а останалитъ бѣха раздадени на бедни илинденци и бѣжанци отъ столицата. На всички дарители Ржководното тѣло изрази своята благодарностъ писмено. Като крупени дарители на организацията се показаха и г. г. Ал. Развигоровъ и Хр. Пешевъ които подариха всички клишета отъ издадения „Албумъ-алманахъ Македония“, които представляватъ отъ себе си една историческа ценностъ на стойностъ нѣколко десетки хиляди лева, за който

даръ Ржководното дѣло изрази писмено благодарността си. Тукъ е мѣстото сжщо да отбележимъ, че отъ предвиденитъ въ бюджета постъпления отъ членски вноски, именни дни и вечеринки на сума 120,000 лева, Софийското дружество е внесло 81,548 лева, а дружествата отъ провинцията само 2,460 лева и то само отъ членски вноски. И все пакъ, въпрѣки твърде тежкитъ икономически и политически условия, които преживѣхме и преживяваме, бюджетътъ въ приключи съ излишъкъ. При 797,456 лв. приходъ и 653,904 лева разходъ, Ржководното тѣло приключи бюджетното упражнение за отчетното време съ излишъкъ отъ 143,552 лева. Ако къмъ тѣхъ прибавимъ дълговетъ, които организацията има да събира само за отчетната година, които дългове възлизатъ на 426,800 лева, то чистата печалба щѣше да достигне до цифрата 570,352 лева, безъ стойността на наличнитъ въ склада книги е равна на 105,900 лева.

Подробно изложение на смѣткитъ ще видите въ приложенитъ таблици.

За засилване материалнитъ срѣдства на организацията Ржководното тѣло предлага на вниманието Ви следнитъ мѣрки: 1. редовно събиране на членскитъ вноски и редовно внасяне 50% отъ тѣхъ въ касата на организацията, като при внасянето на сумата се представи списъкъ на отчетлитъ се членове; 2. всѣко дружество да даде поне една вечеринка или забава презъ година, половината отъ чистия приходъ на която да бжде внесенъ въ касата на организацията; 3. всѣко дружество да поднася честитки на именни дни на членове и граждани, половината отъ които да се внася сжщо въ организацията и 4. задължава се всѣко дружество да събира за фондъ посмъртна каса доброволни пожертвувания отъ по-състоятелни илинденци, емигранти и родолюбиви граждани, като събранитъ суми бждатъ изцѣло изпратени въ касата на фонда, а Ржководното тѣло да издаде специални благотворителни дипломи и впише имената на дарителитъ въ „Златната книга на дарителитъ“.

V. Посмъртната каса и фонда ѝ

1. *Посмъртната каса* при нашата организация е отъ голѣмо значение за илинденци. Помощта отъ 6,000 лева, която касата изплаща на семействата на починалитъ наши другари, колкото и да е малка днесъ въ сравнение съ скжпотията и нарастналитъ нужди, все пакъ облекчава поне отчасти положението на пострадалитъ семейства. За голѣмо съжаление, не всѣки отъ другаритъ ни схваща ползата отъ посмъртната каса и не всѣки става нейнъ редовенъ членъ. Както Ви е известно, за посмъртната каса е изработенъ специаленъ правилникъ, приетъ, измѣняванъ и допълняванъ отъ миналитъ конгреси, и въпрѣки всички добри желания, посмъртната каса не върви правилно. Разходитъ ѝ далече превишаватъ приходитъ. За нейното стабилизиране необходимо е да членуватъ най-малко 600 души илинденци, 10-левовитъ вноски, на които да възлизатъ на 6,000 лева, каквато сума касата плаща на семейството на починалъ нашъ другаръ. Фактическото положение, обаче, не е такова, поради което посмъртната каса, за да отговори на 15-тѣ смъртни случаи презъ отчетното време, е задължена къмъ общата каса съ 75,181 лева. Цѣлиятъ приходъ отъ 10-левовитъ посмъртни вноски презъ отчетното време възлиза на 29,970 лева, които, като се раздѣлятъ на 15-тѣ смъртни случаи, каквито

имаме презъ отчетното време, изясняватъ положението, че въ посмъртната каса членуватъ редовно само 199 души, които, като внасятъ по 10 лева за всъки смъртенъ случай, получава се сумата 1,990 лева, срещу 6,000 лева, които се даватъ на наследниците на починалия редовенъ членъ. Остатъкътъ отъ 4,010 лева внася общата каса, постъпили отъ други пера. Както се вижда отъ горното, посмъртната каса при организацията ни е ултра благотворителна и заслужава подкрепа отъ всички. Поради това Ржководното тѣло безъ всѣко стеснение се отнасяло всѣкога и къмъ всѣкиго и апелирало за благотворителностъ, като е препоръчвало и препоръчва на настоятелствата на дружествата да вършатъ сжщото, за да се избѣгне посочената по-горе неправилностъ въ постъпленията. Пакъ за избѣгване на тая неправилностъ на постъпленията въ касата Ржководното тѣло е обсъдило въпроса за една групова обща осигуровка на членоветъ отъ посмъртната каса, която осигуровка, ако се поддържа редовно, посмъртната каса въ края на краищата ще се стабилизира. Тоя въпросъ се предлага на обсъждане и належаще е разрешението му въ положителенъ или отрицателенъ смисълъ.

Движението на членоветъ въ посмъртната каса е следното: въ края на миналата отчетна година членували сж 267 души, презъ отчетната година сж починали 15 души, поради нередовностъ 43 сж изгубили правата си, оставатъ 199 редовни членове. Имайки предъ видъ това положение, Ржководното тѣло въ засѣданието си отъ 7. IX. т. г. (протоколъ № 21), следъ като обсъди въпроса, реши да се поканятъ настоятелствата на дружествата да съобщатъ на нередовнитъ членове на посмъртната каса, изгубили правата си презъ отчетната и миналитъ години, да възобновятъ членството си, като се съобразятъ съ чл. 26 отъ устава и чл. 17 отъ правилника за посмъртната каса.

2. *Фондъ посмъртна каса.* Откакто бѣ изработенъ и приетъ правилника за „фондъ посмъртна каса“, положението на фонда се затвърди и, макаръ очакваното и желаното за изтеклитъ две години (чл. 3) и да не се реализира, постиженията сж задоволителни. До тоя моментъ въ фонда членуватъ 138 души, които напълно сж внесли 1000 левовитъ си вноски. Общата сума на тия вноски възлиза на 138,000 лева. На всички сж издадени членски карти, въ които фигуриратъ ликътъ на вносителя, внесената сума и номера и датата на картата и издаването ѝ. За членоветъ на фонда въ канцеларията се води специална партидна книга съ сжщитъ графи, плюсъ биографични сведения за всѣки членъ.

Къмъ посочената по-горе сума отъ 138,000 лв. прибавени сж други суми отъ други приходни параграфи на бюджета презъ течение на изтеклитъ нѣколко години, та общата сума на фонда сега възлиза на 608,690 лева, сума неприкосновена и оставена на олихвяване въ дветъ македонски банки. Срѣдствата за засилването на фонда сж посочени въ чл. 4 отъ правилника и Ржководното тѣло моли настоятелствата на дружествата да прилагатъ тоя членъ отъ правилника, за да се разчита и въ бъдаще на успѣхъ и нови постижения.

VI. Покойници

Презъ отчетното време се поминаха 15 души членове на посмъртната каса, отъ които 6-ма отъ София, а останалитъ отъ провинцията. Имената на

покойниците сж: 1. Иванъ К. Смичковъ, починалъ на 17. X. 1933 г. въ София; 2. Марко Симеоновъ Плешка — 26. X. 1933 г. въ София; 3. Никола Ал. Медаровъ — на 9. XI. 1933 г. въ София; 4. Марко Ивановъ Петровъ — на 16. XII. 1933 г. въ София; 5. Тодоръ Константиновъ — 8. V. 1934 г. въ Петричъ; 6. Лазаръ К. Жугловъ — на 9. V. 1934 г. въ Паовдивъ; 8. Атанасъ Матлиевъ — на 17. V. 1934 г. въ Русе; 8. Георги Хр. Доганджиевъ — на 14. VI. 1934 г. въ Кюстендилъ; 9. Георги З. Сапаревски — на 24. VI. 1934 г. въ Кюстендилъ; 10. Спиро Карамфиловъ — на 20. VI. 1934 г. въ Кюстендилъ; 11. Григоръ Ивановъ Тотевъ — на 11. VII. 1934 г. въ София; 12. Илия Димушевъ Търпеневъ — на 23. VII. 1934 г. въ Бургасъ; 13. Козма Г. Погончевъ — на 29. VII. 1934 г. въ Пловдивъ; 14. Михаилъ Николовъ Розовъ — на 1. VIII. 1934 г. въ Варна и 15. Иванъ Димовъ — на 30. VIII. 1934 г. въ Плѣвентъ.

Нека почетемъ паметта на поменатитъ покойници съ ставане на крака и нека кажемъ: *Богъ да ги прости — вѣчна имъ паметъ!*

VII. Културно-просвѣтна дейностъ

Културно-просвѣтната дейностъ на Ржководното тѣло презъ отчетното време бѣ изразена въ две насоки: устна проповедъ и книжовни издания.

1. *Устната проповедъ* бѣ изразена въ две сказки, държани отъ подпредседателя на Ржководното тѣло г. Дим. п. Пандовъ въ Пловдивъ на 4. III. и въ Русе на 5. VIII. т. г., а сжщо чрезъ изнесеното отъ Ржководното тѣло утро на 29. VII. т. г. въ Военния клубъ, дето предъ отбрана столична публика нашиятъ дружественъ членъ и столиченъ публицистъ и писателъ г. Хр. Силяновъ държа сказка на тема: *Значението на Илинденъ*. Сказката направи силно впечатление на всички присъстващи и сговзди въ сърдцата и умоветъ имъ великия подвигъ на илинденци презъ 1903 г. Подвигътъ на илинденци, каза сказчикътъ, представлява виша проява на българския духъ на храбростъ и себеотрицание и е равенъ на подвизитъ на Шипка, Сливница, Лозенградъ, Люле-бургасъ, Тутраканъ, Завоя на Черна и пр. Съ подобенъ подвигъ не могатъ да се похвалятъ съседнитъ и други народи, които съ адмирация гледатъ на него, поради което редомъ съ датитъ, които фигуриратъ и украсяватъ тая зала, трѣбва да личи и 1903 година. Утрото бѣ открито и закрито съ подходящи думи отъ председателя на Ржководното тѣло, г. Л. Томовъ.

2. *Книжовната дейностъ* на организацията ни се състои въ издаването на календаря и сп. Илюстрация Илинденъ, както и разпространението на изладената въ края на миналата година книга „Освободителнитъ борби на Македония“.

а) *Календарътъ*, както Ви е известно, носеше ликътъ на великия нашъ другаръ, героически загиналия на 21. IV. 1903 г. въ с. Баница, Гоце Дѣлчевъ. Издаденъ бѣ въ 29,000 екземпляри, отъ които 22,490 екз. бѣха изпратени за разпродажба до братствата и дружествата въ Царството, 5,040 екз. — въ София, 1055 — изпратени въ странство и 1470 останаха въ склада. За издаването на календаря сж изразходвани 58,000 лева, а постъпиха 129,614 лева при 60,000 недобори. Чистата печалба отъ календара до 1. X. 1934 г. възлиза на 71,608 лева.

За 1935 година Ржководното тѣло прие и даде да се приготви подобенъ на по-миналогодичния ни календаръ, който ще носи ликътъ на другъ стълбъ на Македонското освободително движение, на тра-

гично загиналия на 22. IV. 1911 г. Пере Тошовъ. Пласмента на новия календаръ зависи твърде много отъ настоятелствата на дружествата ни, които трѣбва да се проникнатъ отъ своя дългъ къмъ целитѣ на организацията, за да бжде той пласиранъ напълно и сумитѣ прибрани и изпратени въ организацията излѣло. Календарътъ за 1935 г. ще излѣзе въ 16,000 екземпляри.

б. *Сп. „Илюстрация Илинденъ“* привършва своята VI годишнина. Тя попѣлва една голѣма празнина въ нашата македонска книжнина и за туй нейното издаване се налага, безъ огледъ на това, че приходитѣ отъ нея представляватъ едно чувствително перо отъ бюджета на организацията ни. По съдържание и изящностъ Илюстрацията заема едно отъ първитѣ мѣста отъ издаванитѣ въ Царството списания. Въ нея се помѣстватъ спомени отъ оная велика епопея на миналитѣ наши борби за свободата на Македония, съ каквито не може да се похвали никой другъ народъ на Балканитѣ. Тя дава ценни материали за историята на нашето освободително движение; тя буди съвестъ и съзнание между нашата многобройна емиграция; тя поддържа будността и вѣрата у македонския българинъ и дава поука на младитѣ поколѣния. Поради това Илюстрацията трѣбва да бжде четена не само отъ всѣки илindenецъ, но и отъ всѣки македонецъ и всѣки родолюбивъ българинъ и да бжде домашна настолна книга.

И при VI-та годишнина Илюстрацията продължаваше да излиза въ 4,500 екземпляри, отъ които 1078 екз. се изпращаха на абонати въ София, 2,540 — въ провинцията, 272 — въ странство, а останалитѣ оставаха въ склада. Въ последно време, вследствие икономическата криза и поради неправилното схващане характера на изданието, мнозина отъ абонатитѣ почнаха да се отказватъ отъ получаването ѝ, поради което последнитѣ две книги отъ VI-та годишнина ще се издадатъ въ 4,000 екз. При това редакцията на списанието се погрижи, щото годишнината му да съвпада съ отчетната и финансова година, а не както се практикувало по-рано 10-тѣ книги да излизатъ за година и половина, което не съответствува на бюджета. Поради това и по технически причини се наложи да се издадатъ двойни книги отъ V и VI-та годишнини.

За VI-та годишнина на Илюстрацията е изразходвано 269,744 лева, а е получено отъ абонати и реклами 321,566 лв. Чистата печалба отъ постъпитѣ до 1. X. 1934 година възлиза на 56,056 лева. Недоборитѣ отъ сжщата годишнина възлизатъ на 290,000 лева. Подробния приходоразходъ на списанието за отчетното време е посоченъ въ сравнителния балансъ.

Както бѣ съобщено своевременно на дружествата, издаването на Илюстрацията е разрешено отъ Обществената обнова и е одобрена отъ Министерството на народното просвѣщение съ окръжно № 40,358 отъ 8. XI. 1933 г., и като се иматъ предвидъ целитѣ, които тя преследва, патриотиченъ и организационенъ дългъ ни налага да се погрижимъ за нейното най-широко разпространение срѣдъ емиграцията и обществото.

в. Както ни е известно, въ края на миналата отчетна година излѣзе отъ печатъ, като издание на Илинденската организация, книгата „Освободителнитѣ борби на Македония“, написана отъ г. Хр. Силяновъ. Тя бѣ отпечатана въ Държавната печатница въ 7,000 екземпляри, отъ които 1000 екз. на лук-

созна хартия. Цената ѝ е 70 лв. екземпляра съ обикновената хартия и 100 лв. — съ луксозната. Една отъ първитѣ грижи на Ржководното тѣло бѣ да обсъди начина за разпространението на книгата. За тази цѣль изпратени бѣха писма-покани до всички македонски братства и дружества, до всички срѣдни и професионални училища и прогимназии и до много учреждения, общини и лица съ молба да си я доставятъ. Разпратена бѣ даромъ и до много редакции на списания и вестници и известни наши литературни критици и общественици, за да дадатъ своята преценка. Критиката даде ласкави отзиви за книгата, но пласирането ѝ, поради бошуващата икономическа криза и създадената напоследъкъ апатия срѣдъ обществото да чете сериозно четиво, продажбата ѝ върви много трудно. Презъ отчетното време изпратени бѣха до разни лица и учреждения 3,027 екземпляра на стойностъ 211,890 лева, а сж получени само 82,032 лева, когато за издаването на книгата и експедицията ѝ сж изразходвани 119,193 лева. Книгата е ценна и се надеваме за пълното ѝ пласиране въ бждаще.

За пласирането на книгата и списанието, както за инкасирането на сумитѣ отъ абонатитѣ Ржководното тѣло си служеше съ петима инкасатори, снабдени съ надлежни пълномощия.

VIII. Вечеринка

Вѣрно на традицията и въ изпълнение на точка 2 на чл. 4 отъ правилника на фондъ посмъртна каса, Ржководното тѣло и тая година даде своята традиционна вечеринка, която се състоя на 18. III. 1934 г. въ Военния клубъ и въ която се разигра богата томбола. Вечеринката бѣ посетена много добре отъ емиграцията. Литературно-музикалната ѝ частъ бѣ изпълнена отъ видни наши музикални сили. Тя бѣ открита и закрыта съ подходящи думи отъ председателя на Ржководното тѣло г. Лаз. Томовъ. Общиятъ приходъ отъ вечеринката възлиза на 35,145 лева. Изразходвано бѣ по нея 11,742 лева. Чистата печалба възлиза на 23,403 лева. Ако примѣрътъ на Софийското дружество бѣ следванъ и отъ дружествата на по-голѣмитѣ градове въ Царството, то капиталътъ на фонда би порасналъ безпорно много повече.

IX. Чествуването на Илинденъ

Чествуването годишнината на Илинденското възстание тази година се извърши въ София и провинцията твърде скромно. Въ София на празника въ черквата „Св. София“ говори за значението му г. Лазаръ Томовъ, а въ Русе на 5. августъ бѣ командированъ да говори г. Димитъръ п. Пандовъ. Манифестациитѣ и утрата бѣха забранени. Все пакъ Софийското дружество получи разрешение да ладе възпоменателно утро на 29 юлий въ салона на Военния клубъ, което бу посетено масово отъ емиграцията и на което г. Хр. Силяновъ, както бѣ споменато по-горе, говори за значението на Илинденъ. Група илинденци положила вѣнецъ на братската могила въ память на загиналитѣ за свободата на Македония борци.

X. Братската могила.

Идеята за изграждането на братска могила, въ която да се пазятъ тленитѣ останки на починали наши другари, сжществува отдавна. Сжщо отдавна

е отпуснато отъ почитаемота Столична община градско мѣсто въ градскитѣ гробища, което трѣбва да бѣде заградено и прилично обзаведено. Ценейки тая идея и отнасяйки се съ почитъ и уважение къмъ паметъта на падналитѣ наши другари, отъ една страна, и, отъ друга, съзнавайки възпитателното значение на тая могила, Ржководното тѣло пристѣпи къмъ нейното постепенно осъществяване като къмъ отпуснатитѣ миналата година 10,000 лева отдѣли и тая година още толкова, та капиталътъ сега възлиза на 20,000 лева. Така, лека-полека идеята ще се преобрази въ дѣло.

XI. Библиотеката.

При канцеларията на Ржководното тѣло има библиотека, образувана отъ подарени и купени книги. Тия книги сж добре подредени въ специални шкафове и сж всѣкога на разположение на всички илинденци и други, желаещи да се ползватъ отъ тѣхъ. Въ библиотеката се намиратъ подвързани и всички годишни течения на Илюстрацията и македонскитѣ вестници. Тази година броятъ на библиотечнитѣ книги се увеличи доста много благодарение благородния жестъ на г-жа Екатерина Ризова Петкова, която подари на организацията 118 тома книги 243 книги отъ 23 български и чуждестранни списания и 38 етнографски и исторически карти. Ржководното тѣло изрази писмено своята благодарностъ.

Общиятъ брой на книгитѣ въ библиотеката ни възлиза на 1,106 тома, които наново бѣха подредени и надлежно вписани въ инвентарната книга отъ заведующия библиотеката г. Дим. п. Пандовъ.

XII. Благотворителностъ.

Притиснати отъ неволя и мизерия, мнозина наши другари илинденци, както и семействата на починали такива сж отправяли молби до Ржководното тѣло за помощъ. Последното въ кръга на възможното и съ огледъ положението на просителя отпуснало е отъ параграфа благотворителностъ помощи на 390 души на обща сума 32,434 лева, срѣдно по 85 лева на просителъ. Тукъ не влизатъ посмъртнитѣ помощи, които възлизатъ на 72,118 лева.

XIII. Македонскиятъ домъ.

Изграждането на македонския домъ е едно дѣло отъ голѣмъ мащабъ, за осъществяването на което сж потрѣбни усилията на цѣлокупната македонска емиграция. Доизграждането на дома въ грубата му частъ е въ своето привършване, но за пълното му обзавеждане сж нужни още много срѣдства. Точка 3. на чл. 2 отъ устава задължава Илинденската организация „да съдействува за изграждането“ на тоя домъ. Македонскиятъ наученъ институтъ съ писмо отъ 16. I. 1934 г. помоли Ржководното тѣло да отпусне фондовитѣ суми на организацията за доизграждането на дома, като лихвитѣ, които се получаватъ отъ банцитѣ за влоговетѣ, бждатъ плащани отъ института, които лихви, както и главницата се

гарантиратъ отъ наемнтѣ на дома, които за сега възлизатъ надъ половина милионъ лева. Ржководното тѣло се смѣтна за некомпетентно да разреши въпроса въ искания отъ Научния институтъ смисълъ, като предоставя той да бѣде разрешенъ отъ конгреса на организацията.

XIV. Отношенията на Илинденската организация съ другитѣ патриотични, емигрантски и македонски легални организации.

Илинденската организация, спередъ устава ѝ, е взаимноспомогателна и културно-просвѣтна съ здрава национална основа. Борбата на илинденци за свободата на родината имъ — Македония се импулсирала преди всичко отъ националното съзнание на македонския българинъ, който въ продължение на цѣлъ вѣкъ едновременно е водилъ борба еднакво ожесточена както съ политическитѣ си потисници — турската управа, така и съ гръцката и сръбска пропаганда. Вѣрно на роднитѣ традиции и завети, които сж носили и носятъ илинденци, Ржководното тѣло на Илинденската организация е било въ живъ контактъ съ управителнитѣ тѣла на всички патриотични и емигрантски легални организации въ Царството, не пропускайки случаетѣ да изрази адирациитѣ на илинденци къмъ тѣхъ и целитѣ които тѣ преследватъ. Тукъ е мѣстото да отбележимъ, че организацията ни взе участие въ тазгодишнитѣ всенародни шипченски тържества, за дето Ржководното тѣло делегира г. г. Лаз. Томовъ и Ант. Кецкаровъ да поднесатъ устно и писмено почитъта на илинденци къмъ падналитѣ и живи герои шипченци и да положатъ вѣнецъ на осветения презъ тържествата ламетникъ. На тържествата при полагането на вѣнеца говори председателя на Ржководното тѣло г. Лаз. Томовъ, комуто бѣ отредено и подходящо мѣсто на общата трапеза.

Като чада на Македония и, особено, като илинденци, насъ ни е интересувала участъта на родината ни и борбитѣ, които води македонския българинъ съ новитѣ ѝ поробители. Ржководното тѣло е следило съ внимание тия борби и винаги е било готово въ кръга на уставнитѣ повеления на Илинденската организация да се отзове на братския зовъ и да помага на освободителното дѣло. Напълно коректно и сърдечно въ отношенията си съ другитѣ легални македонски организации, Ржководното тѣло винаги е действувало съ тѣхъ въ пълна хармония, въ пълно съгласие и взаимно разбирателство. Въ действията ни насъ всѣкога ни е въодушевявала мисълъта: рамо до рамо съ другитѣ наши легални организации и дейци, при взаимна помощъ и братско единство да вървимъ напредъ и все напредъ до окончателното осъществяване на великия ни идеалъ — *свободата на цѣлокупна Македония*. Дано тоя идеалъ да продължава да ни въодушевява, обединява и сплотява винаги!

Да живѣе свободна цѣлокупна Македония!

КАСА

ДА ДАВА на Илинденската организация отъ 1 октомврий 1933 год. до 1 октомврий 1934 год. ДА ЗЕМА

№ по редъ	ТЕКСТЪ	Предвидено	Реализирано	Въ повече	Въ по-малко	№ по редъ	ТЕКСТЪ	Предвидено	Реализирано	Въ повече	Въ по-малко
		лева	лева	лева	лева			лева	лева	лева	лева
1	Отъ чл. вносъ на Соф. д-во .	20.000	17.320	—	2.680	1	За благотворителностъ	60.000	32.436	—	27.564
2	" " " " провион. д-ва	20.000	2.460	—	17.540	2	" наемъ	42.000	42.000	—	—
3	" именни дни	20.000	28.783	8.783	—	3	" персоналъ	81.600	63.600	—	18.000
4	" вечеринки	50.000	35.445	—	14.555	4	" канцеларски	10.400	9.397	—	1.003
5	" календари за 1934 год. . .	200.000	129.614	—	70.386	5	" поща, телеф. и телеграми .	8.000	8.207	—	—
6	" Посмъртна каса	70.000	29.970	—	40.030	6	" календари за 1934 г. . . .	60.000	33.743	207	26.257
7	" Лихви за фондъ посм. каса	40.000	35.533	—	6.467	7	" Илюстрация Илинденъ . . .	280.000	269.744	—	10.256
8	" Книгата "Освоб. борби на Македония"	300.000	82.032	—	217.968	8	" библиотека	5.000	2.570	—	2.430
9	" Илюстрация Илинденъ . .	400.000	321.556	—	78.444	9	" коминдировки	40.000	15.040	—	24.960
10	" Разни полици, удостоверения, устава и пр.	10.000	5.412	—	4.588	10	" покъщина	8.000	7.910	—	90
11	" Фондъ посм. каса	—	64.904	64.904	—	11	" книгата "Освободителни борби на Македония"	100.000	48.593	—	51.407
						12	" отопление, освѣтление и пр.	10.000	7.281	—	2.719
						13	" вечеринката	8.000	11.792	3.742	—
						14	" посмъртна помощъ	100.000	72.118	—	27.882
						15	" непредвидени	7.000	9.993	2.993	—
						16	" фондъ Братска могила . . .	10.000	—	—	10.000
						17	" фондъ Посмъртна каса . . .	300.000	—	—	300.000
		1.130.000	751.029	73.667	452.658			1.130.000	634.374	6.942	502.568
12	Оставатъ отъ минал. година .	—	3.910	—	—	18	Отъ дебитори	—	19.430	—	—
13	На дебитори	—	34.937	—	—	19	" кредитори	—	100	—	—
14	" кредитори	—	3.900	—	—	20	" складъ	—	—	—	—
15	" складъ	—	3.680	—	—						
		—	797.456	—	—						
16	По текуща с/ка отъ макед. банки	—	116.500	—	—	21	По текуща с/ка отъ макед. банки	—	653.904	—	—
									258.804	—	—
									912.708	—	—
									1.248	—	—
									913.596	—	—
	Касата да дава за нова с/ка . .	—	913.956	—	—						
			1.248	—	—						

БЛАГОТВОРИТЕЛНА ПОСМЪРТНА КАСА

№ по редъ	Т Е К С Т Ъ	Разходъ		Приходъ	
		лева	лева	лева	лева
1	Остатъкъ отъ мин. 1932/1933 година . .	33.033		—	
2	Приходъ отъ 10 левови вноски	—		29.020	
3	Приходъ отъ встъпителни вноски . . .	—		950	
4	Посмъртна помощъ дадена на наследни- цитъ на починали членове — иленденци	72.000		—	
5	Разноски по преводъ на горната сума .	118		—	
		105.151		29.970	
	За уравнение да дава	—		75.181	
		105.151		105.151	
	За нова смѣтка	75.181		—	

ФОНДЪ ПОСМЪРТНА КАСА

№ по редъ	Т Е К С Т Ъ	Приходъ	
		лева	лева
I	Остатъкъ отъ миналата година		500.253
II	Отъ 1.000 левови вноски	10.200	—
III	„ лихви	33.533	—
IV	„ дарители:		
	1. Македонската кооп. банка . . . 20.000 лв.		
	2. Х. Бакишъ и братъ (въгум. обуца) 15.000 „		
	3. Българ. Народна банка 4.000 „		
	4. „ Земл. „ 2.000 „		
	5. Злата Серафимова 1.000 „		
	6. Фаня Ив. Смичкова 3.000 „		
	7. Централна кооп. банка 1.000 „		
	8. Д-во Илинденъ — гр. Пльвенъ . 3.000 „		
	9. Димитъръ Мирасчиевъ 2.300 „		
	10. Наследницитъ на Т. Константи- новъ — Петричъ 200 „		
	11. Наследн. на Никола Медировъ . 100 „		
	12. Стоянъ Марковъ 100 „		
	13. Георги Тодоровъ 100 „		
	14. Методи Стойчевъ 500 „		
	15. Иером. Мих. Достойнски 500 „		
	16. Аневъ—Радивоевъ 704 „		
	17. Прашката банка 200 „		
	Отъ бюджета	54.704	
V		10.000	
			108.437
			608.690

СВЕДЕНИЕ

по общия приходъ и разходъ на Илинденската организация отъ 1 октомврий 1933 г.
до 1 октомврий 1934 година.

ПРИХОДЪ

РАЗХОДЪ

№ по редъ	ТЕКСТЪ	Получе- но отъ миналата отчетна година	ПОСТЪПЛЕНИЯ		ОБЩА СУМА ЛЕВА	№ по редъ	ТЕКСТЪ	Получе- но отъ миналата отчетна година	ПОСТЪПЛЕНИЕ		ОБЩА СУМА ЛЕВА
			По не- касови пера	По ка- сови пера					По не- касови пера	По ка- сови пера	
1	За бюджетъ:					1	За бюджетъ:				
	а) отъ разни приходи	—	—	89.420	89.420		а) общи разходи	—	—	206.510	206.510
	б) " календари	—	60.000	129.614	189.614		б) календари	24.263	—	33.743	58.006
	в) " илюстрация Илинденъ	—	295.080	321.566	616.636		в) илюстрация Илинденъ	—	—	265.500	265.500
							г) за печалби — загуби	—	365.654	—	365.654
								24.263	365.654	505.753	895.670
2	За посмъртна каса	—	—	29.970	29.970	2	За посмъртна каса	33.033	—	72.118	105.151
3	" фондъ посмъртна каса	500.253	10.000	98.437	608.690	3	" фондъ посмъртна каса	—	—	—	—
4	Отъ книгата "Освободителни- тъ борби на Македония"	—	272.800	82.032	354.832	4	За книгата "Освободителни- тъ борби на Македония"	70.600	235.639	48.593	354.832
5	Отъ покъщина	—	—	—	—	5	За покъщина	78.370	—	7.910	86.280
		500.253	637.880	751.029	1.889.162			206.266	602.293	634.374	1.441.923
6	Отъ дебитори	—	2.106	34.937	37.043	6	Дебитори	1.047.633	426.800	19.430	1.493.863
7	" кредитори	411	—	3.900	4.311	7	Кредитори	—	—	100	100
8	" склада	—	—	3.680	3.680	8	Склада	290.766	195.900	—	486.666
9	" фондо Братска могила	10.000	10.000	—	20.000	9	Фондъ Братска могила	—	—	—	—
10	" Македон. банки по теку- ща сметка	—	—	116.500	116.500	10	Македонскитъ банки — по те- куща сметка	472.858	—	258.804	731.662
11	" Печалби и загуби	1.510.000	581.293	—	2.092.062	11	Печалби и загуби	—	72.86	—	7.286
12	" Миналогодишна каса	—	—	3.910	3.910	12	Миналогодишната каса	3.910	—	—	3.910
								2.021.433	1.231.279	912.708	4.165.420
		2.021.433	1.231.279	913.956	4.166.668		За уравнение — брой въ каса	2.051.433	1.231.279	1.248	1.248
	За нова с/ка касниера да дава			1.248						913.956	4.166.668

ВЕДОМОСТЬ

за положението на Илинденската организация за време отъ
1. X. 1933 до 1.X. 1934 г.

№ по редъ	Т Е К С Т Ъ	С А Л Д О	
		Да дава	Да зема
		лева	лева
1	Каса	913.956	912.708
2	Бюджетъ	895.670	895.670
3	Посмъртна каса	105.151	29.970
4	Фондъ посмъртна каса	—	608.690
5	Дебитори	1.493.863	37.043
6	Кредитори	100	4.311
7	Складъ	486.666	3.680
8	Покъщина	86.280	—
9	Книга "Освободител. борби на Македония"	354.832	354.832
10	Фондъ "Братска мог."	—	20.000
11	Македонски банки	731.662	116.500
12	Печалби и загуби	7.286	2.092.062
		5.075.466	5.075.466
		2.717.677	2.717.677

ДОКЛАДЪ

на контролната комисиия на IX редовенъ конгресъ на Ржководното тѣло на Илинденската организация.

Господа делегати,

Контролната комисиия презъ отчетната година отъ 1 октомврий 1933 г. до 1 октомврий 1934 г., освенъ дѣто е направила н време нужднитъ ревизии, сега въ края на отчетната година, провѣри най-щателно всички счетоводни книги и намѣри, че всичко е заведено и приключено редовно и правилно.

Подробноститъ за това сж указани въ сжция отчетъ на Ржководното тѣло.

На основание това, Контролната комисиия моли конгреса да приеме въпросния отчетъ за редовенъ и да освободи Ржководното тѣло на Илинденската организация отъ всѣкаква отговорность презъ това време.

Контролна комисиия: { Г. Ив. Бѣлевъ
Ар. Дамяновъ
Тр. Коновъ

ГОДИШЕНЪ БАЛАНСЪ

на Илинденската организация къмъ 1 октомврий
1934 година.

№ по редъ	Т Е К С Т Ъ	Активъ		Пасивъ	
		лева	лева	лева	лева
1	А К Т И В Ъ:				
2	Въ брой — касата		1.248		
3	" Макед. кооп. банка				
4	" Макед. нар. "		615.162		
5	Дебитори				
6	Складъ				
7	Покъщина				
8	Посмъртна каса		2.101.267		
9	П А С И В Ъ:				
10	Фондъ посмъртна каса	608.690			
11	Кредитори	4.211			
12	Фондъ "Братска мог."	20.000			632.901
13	Печалби и загуби				2.084.776
14			2.717.677		2.817.677

Р Ж К О В О Д Н О Т Ъ Л О

Председателъ: Л. Томовъ

Подпредседателъ: Д. п. Пандовъ

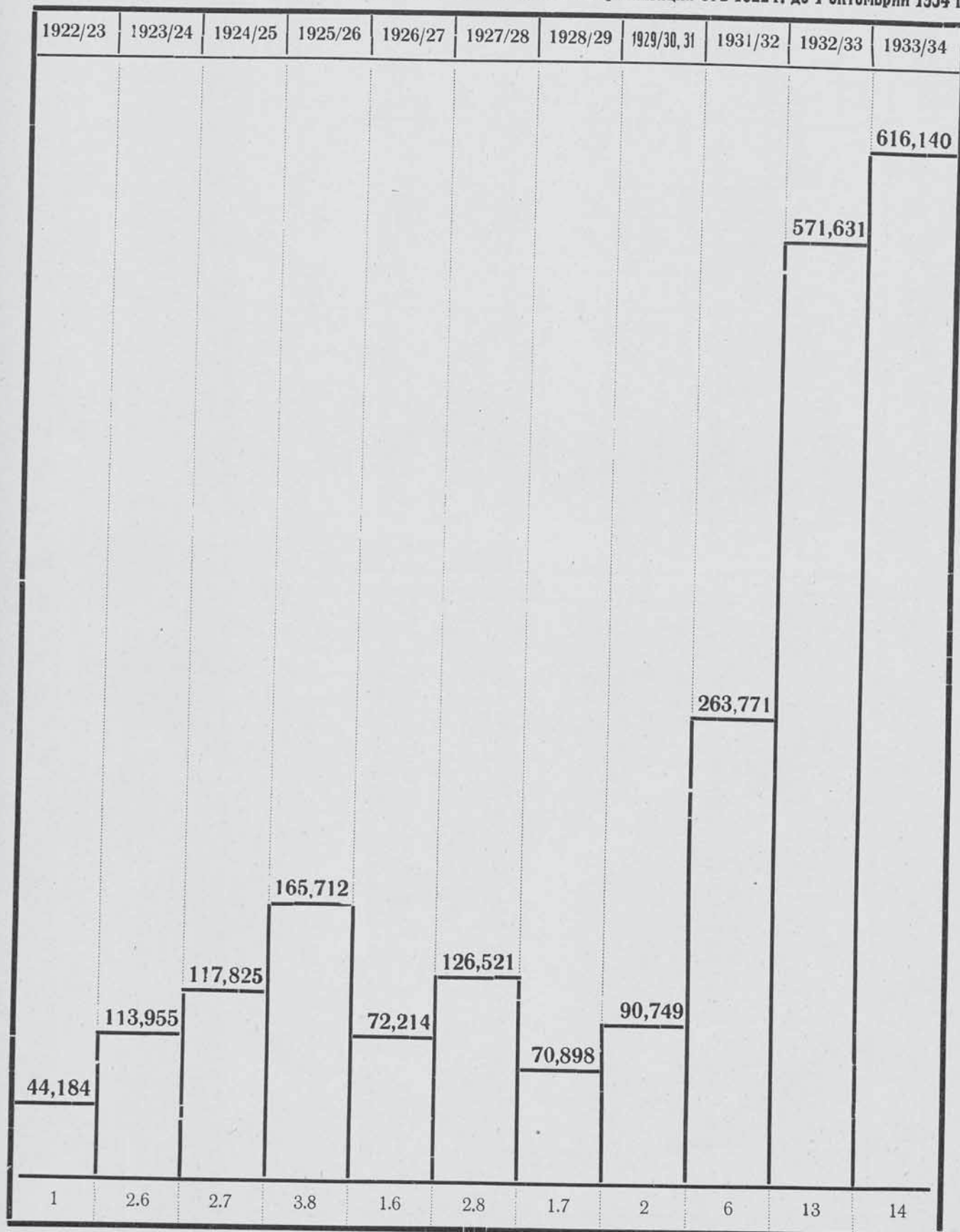
Секретаръ: Хр. Шалдевъ

Касиеръ: Ан. Е. Кецаковъ

Членове: { Б. Груевъ
Ал. Сапунджиевъ
Дим. Ст. Спространовъ

ДИАГРАМА

за движението на наличнитѣ суми на фондоветѣ при Илинденската организация отъ 1922 г. до 1 октомврий 1934 г.

До г-да абонатитѣ.

Съ настоящата 10-та книжка списанието „ИЛЮСТРАЦИЯ ИЛИНДЕНЬ“ привършва своята шеста годишнина и встъпва въ седмата. И за въ бъдаще списанието ще продължава да изнася спомени и документи изъ миналитѣ борби на македонския българинѣ, които борби намѣриха своя най-завършенѣ изразѣ въ ИЛИНДЕНСКАТА ЕПОПЕЯ. Текстѣтъ на статиитѣ сжщо ще бжде илюстриранѣ съ ликоветѣ на починали и живи дейци, снимки на чети, градове и мѣстности изъ Македония.

Изказвайки благодарността на г. г. абонатитѣ и четцитѣ, които презъ шестата годишнина дадоха своята морална и материална подкрепа на списанието, редакцията е съ пълна вѣра, че тѣ ще продължатѣ да даватѣ своята подкрепа и за седмата му годишнина.

Цената на списанието за 10 книжки остава сжщата: за България — 120 лева, за Европа — 200 лева, а за Америка — 2 долара. Отдѣлна книга 15 лева или 20 цента.

Всичко, което се отнася до списанието, се адресира:

**Редакция „Илюстрация Илинденъ“, ул. Солунъ
№ 54, София, телефонъ 19-32.**

Отъ редакцията.